

Diagnòstic per a un Desenvolupament Inclusiu i Sostenible a Montcada i Reixac

Informe sobre les necessitats, oportunitats i reptes per impulsar
l'economia social i solidària i la cohesió comunitària al municipi

Equip responsable

Alex Egea Andrés (coord.)
Piedad Esguep Nogués
Carmen Fructuoso Barea
Marilú Carolina Orós Farfán
Carolina Ibáñez Barea

Montcada i Reixac, octubre 2024

ÍNDEX

1. Introducció	3
1.1. Propòsit de l'informe	3
1.2. Enfocament participatiu	3
2. Context socio-econòmic de Montcada i Reixac	5
2.1. Panorama general del territori	5
2.2. Principals reptes socio-econòmics	7
2.3. Actor clau del territori	8
3. Resultats de les entrevistes semiestructurades	9
3.1. Resum de les entrevistes	9
3.2. Necessitats i fortaleeses	11
4. Resultats de la consulta ciutadana en línia	11
4.1. Objectiu de la consulta	11
4.2. Principals resultats	12
4.3. Propostes sorgides	13
5. Resultats Anàlisi DAFO col·laboratiu	15
5.1. Metodologia DAFO	15
5.2. Fortaleeses	16
5.3. Debilitats	17
5.4. Oportunitats	17
5.5. Amenaces	18
5.6. Propostes i accions sorgides de la metodologia DAFO	19
6. Síntesi de necessitats i oportunitats	21
6. 1. Necessitats prioritàries	21
6.2. Fortaleeses i recursos comunitaris	22
6.3. Oportunitats de desenvolupament	24
7. Propostes d'acció	25
7.1. Estratègies d'acció	25
7.2. Col·laboració i coordinació:	27
8. Conclusió	29
8.1. Resum del diagnòstic: Punts clau	29
8.2. Visió de futur	30
9. Bibliografia	31

1. Introducció

1.1. Propòsit de l'informe

El present document té com a objectiu oferir una visió integral i detallada de l'entramat social i econòmic de Montcada i Reixac, centrant-se en l'exploració i anàlisi de les xarxes comunitàries i les iniciatives d'economia social i solidària que configuren la seva realitat socioeconòmica, entenent l'economia social i solidària com un conjunt de pràctiques econòmiques alternatives que tenen una manera de construir col·lectivament noves formes de convivència que reforcen la cohesió social i promouen la justícia social i econòmica (Laville, 2010). Són iniciatives que ofereixen una mirada transformadora en quant a que és una economia que posa a les persones, comunitats, cultures i la sostenibilitat de la vida al centre de la seva activitat amb la voluntat de superar relacions de desigualtat, injustícia social i exclusió.

El propòsit fonamental d'aquest informe és proporcionar una eina de coneixement i comprensió per a diverses parts interessades, incloses institucions públiques, organitzacions de la societat civil, empreses locals i la ciutadania en general. En aprofundir en l'estructura i dinàmiques del teixit social i l'economia social i solidària de Montcada i Reixac, busquem fomentar la reflexió, el diàleg i l'acció col·lectiva orientada cap a l'enfortiment de la cohesió social, el desenvolupament econòmic sostenible i la promoció del benestar comunitari.

A través d'un enfocament participatiu i col·laboratiu, aquest informe pretén destacar les fortaleces i desafiaments que enfronta la comunitat de Montcada i Reixac en matèria d'inclusió social i equitat econòmica. A més, aspira a identificar oportunitats de millora i possibles vies d'acció que puguin impulsar el creixement i la consolidació d'un teixit social vibrant i una economia basada en principis de solidaritat i cooperació.

Per a dur a terme aquest mapa del teixit social i l'economia social i solidària a Montcada i Reixac, es van emprar diverses metodologies de recerca que van permetre recopilar informació detallada. Es va realitzar un enfocament mixt que va combinar entrevistes amb representants de l'administració pública, representants d'associacions, centres comunitaris i empreses d'economia social i solidària, amb una consulta en línia oberta a la ciutadania.

En conclusió, el present informe representa un esforç per desentranyar la complexitat de l'entramat social i econòmic de Montcada i Reixac. Al abordar de manera integral les xarxes comunitàries i les iniciatives d'economia social i solidària, aspirem a proporcionar una visió clara i detallada de la realitat socioeconòmica d'aquest municipi català. Aquest informe representa un punt de partida important per a futures accions i polítiques destinades a enfortir el teixit social i l'economia social i solidària a Montcada i Reixac. Esperem que les troballes i recomanacions aquí presentades inspirin un major compromís i col·laboració en la cerca d'un futur més just i sostenible per a tots els habitants de Montcada i Reixac.

1.2. Enfocament participatiu

Per a l'elaboració d'aquest informe, es va adoptar una metodologia participativa amb l'objectiu de recollir informació directa, diversa i contextualitzada sobre l'Economia Social i Solidària (ESS) a Montcada i Reixac.

Aquesta metodologia va combinar diferents eines qualitatives i quantitatives que van permetre obtenir una visió integral de la situació actual del municipi. Els tres pilars centrals de la metodologia van ser les entrevistes en persona, la consulta ciutadana en línia, i l'anàlisi DAFO col·lectiu.

- Entrevistes semiestructurades: Es van dur a terme entrevistes semiestructurades amb representants de diverses organitzacions socials, comunitàries i empreses d'ESS a Montcada i Reixac. Aquestes entrevistes, realitzades de manera presencial, van oferir una oportunitat única per comprendre de primera mà les dinàmiques internes de les iniciatives locals d'ESS. Els representants entrevistats van aportar una visió directa i contextualitzada de la realitat que afronten les seves organitzacions, destacant els seus assoliments, reptes i la seva interacció amb el teixit socioeconòmic del municipi. Les entrevistes van ser claus per aprofundir en aspectes com:
 - La capacitat de generar ocupació i el tipus de treball que ofereixen les iniciatives d'ESS.
 - La seva sostenibilitat econòmica i les fonts de finançament.
 - Les col·laboracions establertes amb altres actors comunitaris i administratius.
 - Els desafiaments específics en termes de visibilitat, accés a recursos i suport institucional.
 - Les necessitats expressades pels agents entrevistats.
- Consulta en línia a la ciutadania: Per tal d'ampliar la participació de la comunitat i recollir perspectives més àmplies, es va dissenyar i llançar una enquesta en línia oberta a tota la ciutadania de Montcada i Reixac. Aquesta enquesta tenia com a objectiu identificar i descriure les cooperatives, empreses socials i altres projectes d'ESS presents al municipi, així com comprendre com la comunitat percebia l'impacte de l'ESS i les iniciatives vinculades. Els resultats de la consulta en línia van permetre:
 - Capturar una àmplia gamma d'experiències personals i opinions sobre l'ESS.
 - Identificar necessitats socials no cobertes i àrees de millora en el desenvolupament de l'ESS.
 - Explorar la relació entre la ciutadania i les iniciatives d'ESS en termes de confiança, accés i participació.
 - Recollir propostes concretes de la comunitat per potenciar l'ESS a Montcada i Reixac.
- Anàlisi DAFO col·lectiu: Com a eina clau per comprendre les dinàmiques internes i externes de l'ESS a Montcada i Reixac, es va dur a terme un DAFO col·lectiu amb l'equip tècnic de la comunitat la Frontissa. Aquesta sessió col·laborativa va reunir diferents representants de les entitats activadores de la comunitat, que van contribuir amb la seva experiència i coneixement del territori per analitzar les fortaleeses, debilitats, oportunitats i amenaces del sector. Els resultats de l'anàlisi DAFO van permetre identificar:
 - Fortaleeses: Capacitat de cohesió social, compromís amb el territori, diversitat d'iniciatives.
 - Debilitats: Manca de finançament estable, dificultats en la professionalització de les iniciatives, poc reconeixement institucional.
 - Oportunitats: Creixent interès per l'ESS, sinergies amb altres actors locals, possibilitats de finançament europeu.
 - Amenaces: Pressions econòmiques externes, burocràcia complexa, competència amb models empresarials tradicionals.

La combinació d'aquestes tres eines participatives – entrevistes, consulta en línia i DAFO col·lectiu – proporcionen una visió diversa de l'estat actual de l'Economia Social i Solidària a Montcada i Reixac. Aquesta metodologia mixta garanteix que l'informe reflecteixi tant les perspectives dels actors clau del sector com les necessitats i experiències de la ciutadania en general.

2. Context socio-econòmic de Montcada i Reixac

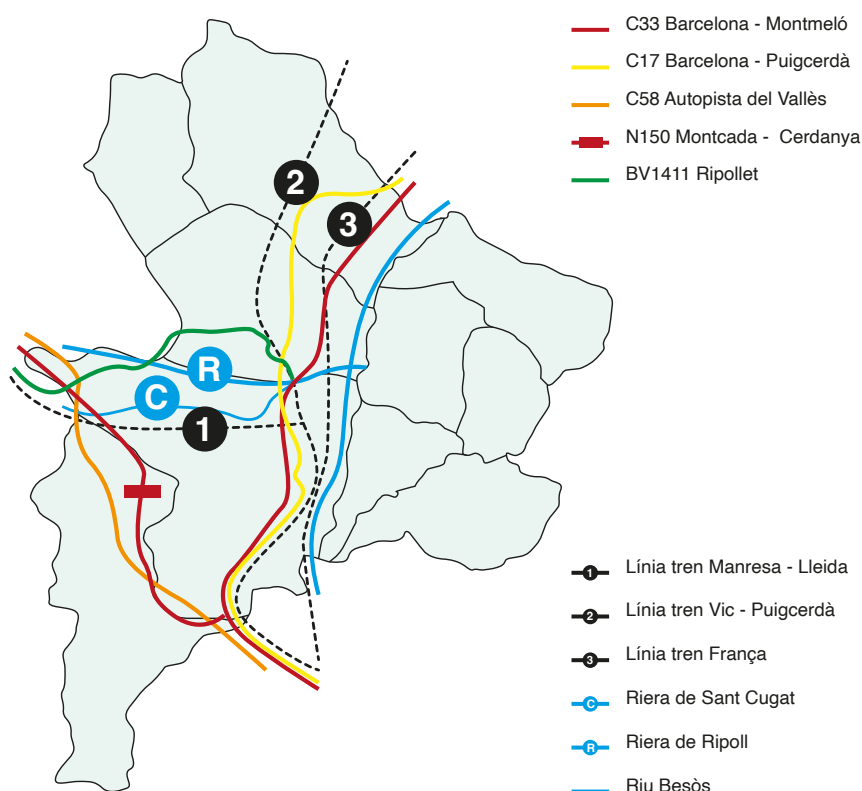
2.1. Panorama general del territori

Montcada i Reixac és un municipi situat a la comarca del Vallès Occidental, a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, que destaca tant per la seva diversitat com per la seva complexitat socioeconòmica. Aquest municipi, amb una superfície de 23,47 km² i una població de 36.666 habitants (IDESCAT, 2022), ha experimentat un creixement notable en les darreres dècades, consolidant-se com una àrea clau dins de la dinàmica urbana de la regió metropolitana. Montcada i Reixac es presenta com un exemple de creixement sostingut en un context de pressió urbana i desenvolupament regional. Aquest creixement ha estat impulsat per una sèrie de factors, incloent la seva proximitat a Barcelona, fet que facilita l'accés a una gran varietat de serveis i oportunitats laborals. La seva ubicació estratègica, amb bones connexions de transport, incloent cinc estacions de ferrocarril, ha contribuït a la seva atractivitat com a lloc de residència per a molts que treballen a la capital catalana i voltants.

Montcada i Reixac

Superfície: 23,47km.

Població 36.666 habitants.

A més, Montcada i Reixac es beneficia d'un entorn natural ric, amb diverses zones verdes com el Parc de la Llacuna-Pla de Reixac, el Parc Fluvial del Besòs, la Serralada de Marina i la zona del Rec Comtal. Aquests espais no només proporcionen oportunitats de lleure i esport per als residents, sinó que també ajuden a millorar la biodiversitat urbana. El Rec Comtal, en particular, és un espai històric que destaca per la seva importància cultural i mediambiental, connectant el municipi amb un patrimoni hidràulic de gran valor. És una infraestructura simbòlica de la identitat de Montcada i Reixac que es projecta com un actiu per a la comunitat en els anys vinents. Aquestes àrees verdes fan de Montcada i Reixac un lloc atractiu per viure, oferint un equilibri entre la vida urbana i l'accés a la natura.

La diversitat de Montcada i Reixac es manifesta en la seva població, que inclou un mix de persones nascudes a Catalunya, altres regions d'Espanya i una creixent comunitat de persones migrants, prop del 18% (Ajuntament de Montcada, 2023). Aquesta heterogeneïtat cultural enriqueix el teixit social del municipi, aportant una gran varietat de perspectives, tradicions i costums que contribueixen a la vitalitat i riquesa cultural de la comunitat. La presència de diferents grups culturals es reflecteix en l'existència de diferents entitats culturals i en la celebració de diverses festes i esdeveniments que promouen el diàleg intercultural i la convivència pacífica. Les persones residents migrants de Montcada i Reixac provenen de diverses parts del món, amb una presència notable de comunitats d'Amèrica Llatina, especialment, Ecuador, Colòmbia i Perú), el Magrib (Marroc i Algèria), i països de l'Europa de l'Est (Romania, Polònia i Bulgària).

Tot i els beneficis que aporta aquesta diversitat, també presenta reptes significatius en termes d'integració i cohesió social. Les diferències lingüístiques, religioses i culturals poden generar malentesos i tensions si no es gestionen adequadament. Per aquest motiu, el municipi de Montcada i Reixac desenvolupa diverses iniciatives per fomentar la inclusió i la igualtat d'oportunitats com el programa d'inclusió sociolaboral ACCEDER (impulsat en col·laboració amb la Fundació Secretariado Gitano), el Servei de Primera Acollida que ofereix orientació i assessorament individualitzat a persones nouvingudes, els cursos de llengua catalana del Consorci de Normalització Lingüística, les beques menjador per a nens i nenes de famílies vulnerables, i el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) per combatre la violència masclista i proporcionar suport a les dones afectades. A més, Montcada i Reixac és un municipi que promou activament la participació ciutadana a través d'una xarxa d'entitats i associacions (187), amb un alt nivell d'activitat en àmbits com l'esport, la cultura, l'educació i la solidaritat.

Segons l'informe de vulnerabilitat de vulnerabilitat a Montcada i Reixac (2023), pel que fa a la renda mitjana per persona a Montcada i Reixac ha experimentat un augment entre el 2015 i el 2020, passant de 11.154 euros el 2015 a 12.673 euros el 2020. Això representa un increment constant, tot i que encara es troba per sota de la mitjana de la província de Barcelona. Pel que fa a la renda mitjana per llar, aquesta ha augmentat de 29.584 euros el 2015 a 34.324 euros el 2020, reflectint una millora en el benestar econòmic de les famílies del municipi. En comparació amb altres municipis del Vallès Occidental, Montcada i Reixac presenta una renda mitjana per persona i per llar lleugerament inferior a la de Barberà del Vallès (13.786 euros/37.693 euros), però superior a la de Ripollet (12.506 euros/33.645 euros).

Aquesta posició intermèdia reflecteix un nivell econòmic moderat dins la comarca, amb certes àrees que encara necessiten atenció per reduir les desigualtats. La distribució de la renda a Montcada i Reixac varia considerablement entre els seus barris. Així, es troben barris que presenten rendes mitjanes altes, mentre que altres zones es caracteritzen per tenir rendes més baixes i majors índexs de vulnerabilitat econòmica i social.

Aquesta desigualtat interna és un indicador de la multifactorialitat de la pobresa i de l'exclusió social que afecta diferents parts del municipi de manera diversa.

Malgrat l'increment en la renda mitjana, Montcada i Reixac encara enfronta desafiaments significatius en termes de pobresa i vulnerabilitat. Un primer indicador a tenir en compte és la taxa de risc de pobresa severa entre els menors de 18 anys, que és del 14,10%, una de les més altes de la comarca. Un altre indicador important és l'Índex d'Esforç Econòmic (IEE) per accedir a l'habitatge. Segons l'informe de vulnerabilitat social de Montcada i Reixac (2023), el 2019 els residents de la comarca dedicaven un 33,4% de la renda familiar a pagar l'habitatge en propietat, una xifra lleugerament per sobre de la mitjana catalana del 33%. En el cas de Montcada i Reixac, l'IEE se situava en un 33,2%, gairebé alineat amb la mitjana comarcal, però 0,1 punts percentuals per sota de la mitjana catalana.

La dinàmica canvia quan es parla d'accés a l'habitatge de lloguer. L'IEE per a habitatge de lloguer mesura la proporció de la renda que es destina al pagament del lloguer. El 2019, els residents de la comarca dedicaven el 47,2% dels ingressos bruts a pagar el lloguer, una xifra similar a l'índex català del 47,7%. Per als habitants de Montcada i Reixac, l'esforç econòmic per pagar el lloguer es situava en un 46,9%, una xifra lleugerament superior a la dels municipis confrontants com Ripollet (46,6%), Santa Perpètua de Mogoda (46,7%) i Barberà del Vallès (45,2%). Aquest augment en l'índex d'esforç econòmic per accedir a l'habitatge de lloguer és una preocupació creixent per a moltes famílies, ja que incrementa l'esforç necessari per mantenir un habitatge de lloguer.

En aquest sentit, el preu dels lloguers ha augmentat significativament en els darrers anys. L'accés a l'habitatge a Montcada i Reixac segueix sent un desafiament crític, amb un augment del preu del lloguer del 15,8% entre 2017 i 2021, tal com indica l'Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona (2021). Complementàriament, un altre aspecte crític relacionat amb l'IEE és el risc de desnonaments. El 2021, després de les mesures aplicades el 2020 per paralitzar els desnonaments durant l'estat d'alarma, es va observar un augment notable del nombre de desnonaments a la comarca i al conjunt de Catalunya. Aquesta situació és particularment alarmant en barris més vulnerables, on la pèrdua de l'habitatge pot incrementar exponencialment la vulnerabilitat social.

Tot i els esforços per millorar el benestar econòmic i social de Montcada i Reixac, la realitat és que la desigualtat continua sent un desafiament important al municipi. Les dades recollides mostren una distribució desigual de la renda i l'accés als recursos, tant a nivell geogràfic com social. Aquesta desigualtat no només afecta la capacitat de les famílies per satisfer les seves necessitats bàsiques, sinó que també té repercussions en altres àmbits com l'educació, la salut i la cohesió comunitària. Els barris de Can Sant Joan i La Ribera, per exemple, presenten índexs de vulnerabilitat social superiors a la mitjana municipal, amb altes taxes de pobresa infantil, pobresa energètica, atur i accés limitat a serveis de suport.

Montcada i Reixac, per tant, es troba en un punt clau de la seva evolució socioeconòmica i s'enfronta a reptes significatius malgrat els avenços assolits en certs àmbits. Les disparitats territorials entre barris amb més i menys vulnerabilitat social són un dels principals factors que perpetuen la desigualtat en l'accés als recursos i serveis bàsics. Això s'evidencia en la distribució desigual de la renda, les dificultats per accedir a l'habitatge, i les tensions socials associades a la pobresa i a la precarietat laboral. A més, els indicadors de vulnerabilitat econòmica i social de Montcada i Reixac posen de manifest la necessitat urgent de polítiques públiques que abordin aquestes desigualtats de manera integral. Això inclou iniciatives destinades a promoure l'accés a un habitatge digne i assequible, a reforçar la inclusió laboral i social de les persones més vulnerables, i a potenciar la cohesió comunitària a través de xarxes de suport mutu i projectes d'economia social i solidària (ESS).

En aquest sentit, la xarxa d'entitats socials i comunitàries que caracteritza Montcada i Reixac, juntament amb les oportunitats que ofereixen els espais naturals i culturals, són actius fonamentals per continuar treballant cap a una societat més inclusiva i resiliència. Les iniciatives d'ESS, en particular, tenen un paper central en aquest procés, ja que no només contribueixen al desenvolupament econòmic sostenible, sinó que també fomenten la participació activa de la ciutadania i enforteixen el teixit social local (Generalitat de Catalunya, 2020). Per tot això, Montcada i Reixac es troba en un moment decisiu en el qual cal impulsar polítiques i projectes que promoguin la igualtat d'oportunitats, la inclusió social i la cohesió comunitària, amb l'ESS com a pilar fonamental per assolir aquests objectius.

2.2. Principals reptes socio-econòmics

Montcada i Reixac, tot i els avenços en matèria de desenvolupament i qualitat de vida, continua enfrontant una sèrie de reptes socioeconòmics que afecten el benestar de la seva població. Aquest municipi presenta problemàtiques diverses, com la desigualtat socioeconòmica, un mercat laboral fràgil, i necessitats creixents de serveis socials que impacten de manera desigual en els seus diferents barris.

a. Desigualtat socioeconòmica

Un dels reptes més urgents per al municipi és la desigualtat existent entre els seus barris. Montcada i Reixac es manté per sota de la mitjana de la província de Barcelona. Com s'avança en el punt anterior, aquesta realitat es veu representada per les grans disparitats entre zones del municipi, on barris com Mas Rampinyo presenten nivells de renda més alts en comparació amb barris com Can Sant Joan i La Ribera, que pateixen majors índexs de vulnerabilitat social. Aquesta fragmentació econòmica i social impacta directament en la cohesió comunitària i perpetua les dificultats d'inclusió social.

b. Atur i precarietat laboral

El mercat laboral a Montcada i Reixac presenta problemes estructurals que afecten especialment els sectors més vulnerables de la població. L'atur, especialment entre joves i persones de llarga durada, i la precarietat laboral amb salaris baixos i condicions inestables són alguns dels principals obstacles per a l'estabilitat econòmica de moltes famílies. Tot i que el municipi compta amb diferents connexions de transport públic amb Barcelona, com les estacions de tren i els serveis d'autobús, hi ha una gran dificultat per accedir a les vies de comunicació ràpida, ja que les infraestructures com autopistes i vies de tren travessen el municipi però no són fàcilment accessibles. A més, el transport interurbà és deficient, i sense vehicle privat resulta complicat arribar als polígons industrials per treballar. Aquest context agreuja la manca d'ocupacions dignes al municipi i incrementa la dependència de l'àrea metropolitana. En aquest sentit, el Pla estratègic per al desenvolupament econòmic local i l'ocupació al Vallès Occidental (Diputació de Barcelona, 2018) subratlla la necessitat de generar sinergies entre les institucions locals i les empreses per promoure la inserció laboral, especialment per als col·lectius vulnerables.

c. Dificultat d'accés a l'habitatge

L'accés a un habitatge assequible és un altre dels reptes més preocupants a Montcada i Reixac. El preu dels habitatges de lloguer ha augmentat significativament en els darrers anys, posant molta pressió sobre les famílies amb ingressos baixos o moderats. L'Índex d'Esforç Econòmic (IEE) mostra que un percentatge alt de la renda familiar es destina al pagament del lloguer, situant-se per sobre de la mitjana catalana. Aquest fenomen, combinat amb l'augment dels desnonaments, afecta greument la seguretat residencial i augmenta el risc d'exclusió social, especialment en barris més vulnerables.

d. Necessitats de serveis socials

El creixement de la diversitat poblacional i l'augment de les desigualtats han incrementat la demanda de serveis socials al municipi. Montcada i Reixac ha implementat una sèrie de programes per abordar aquestes necessitats, com el Servei de Primera Acol·lida, el programa d'inclusió sociolaboral ACCEDER i el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD). No obstant això, la creixent pressió sobre aquests serveis sovint supera la seva capacitat d'atendre totes les demandes, fet que posa en evidència la necessitat de més recursos per garantir una cobertura adequada per a totes les persones que ho necessiten.

e. Vulnerabilitat social i pobresa

Un altre dels reptes claus a Montcada i Reixac és la lluita contra la pobresa i la vulnerabilitat social, que afecta especialment alguns dels barris amb més desigualtats econòmiques. La pobresa infantil, la pobresa energètica i l'exclusió social són problemàtiques que es concentren en zones com Can Sant Joan i La Ribera. Aquestes situacions s'agreugen per la manca d'accés equitatiu a oportunitats educatives, serveis bàsics i habitatge, perpetuant el cicle de la pobresa.

2.3. Actor clau del territori

L'ecosistema socioeconòmic de Montcada i Reixac està compost per un ampli ventall d'actors clau que, a través de les seves accions i iniciatives, contribueixen al desenvolupament local i a la cohesió social del municipi. Aquestes entitats inclouen institucions públiques, empreses locals, organitzacions de la societat civil i altres col·lectius que tenen un paper fonamental en la configuració de l'entramat socioeconòmic. El mapatge d'aquests actors és essencial per comprendre les dinàmiques del territori i identificar oportunitats de col·laboració i sinergies entre ells.

a. Institucions públiques

Les institucions públiques són fonamentals per al desenvolupament de les polítiques socials, econòmiques i culturals del municipi. A Montcada i Reixac, l'Ajuntament actua com a entitat rectora en la implementació de projectes d'inclusió social, participació ciutadana i desenvolupament sostenible. A través de diversos departaments, com ara Serveis Socials, Participació Ciutadana, Urbanisme i Medi Ambient, l'Ajuntament coordina moltes de les iniciatives que afecten la vida diària dels residents.

b. Empreses locals

El teixit empresarial de Montcada i Reixac és divers i inclou tant petites i mitjanes empreses (pimes) com grans empreses del sector industrial i de serveis. Les empreses locals tenen un paper crucial en la creació de llocs de treball i en l'estímul de l'economia local. En sectors com la construcció, la logística, el comerç i la restauració, les empreses aporten un impuls econòmic important i són fonts d'ocupació per als residents.

Les empreses de l'Economia Social i Solidària (ESS) també ocupen un lloc destacat en aquest teixit, especialment cooperatives i empreses socials que promouen models empresarials alternatius basats en la solidaritat, la sostenibilitat i la participació democràtica. Aquestes entitats contribueixen no només a la creació de riquesa, sinó també al desenvolupament d'una economia més justa i sostenible.

c. Organitzacions de la societat civil

Les organitzacions de la societat civil són fonamentals per a la cohesió social i el suport a la població més vulnerable de Montcada i Reixac. Aquestes entitats, que inclouen associacions de veïnals, culturals, esportives i educatives, treballen per millorar la vida comunitària a través d'iniciatives que fomenten la participació, l'educació i la solidaritat. Les associacions veïnals, per exemple, juguen un paper cabdal en la defensa dels drets dels veïns i veïnes i en la creació d'espais de diàleg amb les institucions locals, mentre que les associacions culturals i esportives promouen més concretament aspectes vinculats a la convivència intercultural i la inclusió social a través de l'art, la cultura i l'esport.

3. Resultats de les entrevistes semiestructurades

3.1. Resum de les entrevistes

Durant les entrevistes amb diverses organitzacions i entitats de Montcada i Reixac, es van identificar necessitats clau, així com possibles àrees de col·laboració que responen a aspectes socials, laborals i culturals del territori. A continuació es presenten els principals temes tractats:

a. Inserció laboral i formació

- Les organitzacions com SUMAT, PAKMIR, Femarec, Montcada Inclou i ENGRUNES van destacar la necessitat de fomentar la inserció laboral per a col·lectius vulnerables, incloent persones amb diversitat funcional i dones migrades. Es va subratllar la manca de connexions amb entitats i empreses que puguin oferir llocs de treball adaptats, així com la necessitat de formació especialitzada en diversos àmbits (idiomes, oficis, etc.) i altres formacions en competències bàsiques destinades a la millora de l'ocupabilitat.
- A més, es va plantejar la urgència de millorar la difusió dels programes de formació i inserció entre la població local, especialment per a dones i persones amb discapacitat, per garantir que aquestes oportunitats siguin conegudes i aprofitades.

b. Suport a les persones cuidadores i serveis de canguratge

- SUMA'T va expressar la necessitat urgent de suport per a les persones cuidadores, tant amb activitats que promoguin el seu benestar físic i emocional, com amb serveis de canguratge per a infants amb diversitat funcional. Aquestes demandes responen a la falta de recursos per a mares i famílies que atenen les necessitats especials dels seus fills/es i que sovint no disposen de temps ni espais adequats per al seu propi descans i benestar.

c. Cultura, espais artístics i comunitaris

- Des d'espais joves com Can Tauler es va subratllar la manca d'un espai multidisciplinari per a la creació artística, que afecta especialment els músics i les músiques joves del territori, els quals no tenen espais assequibles per assajar o gravar. A més, es va fer èmfasi en la necessitat de facilitar l'accés als espais públics per als joves, especialment aquells que no estan associats formalment, i la possibilitat de que aquests espais siguin autogestionats.
- Es va abordar la importància de promocionar la cultura local i la diversitat, destacant la necessitat de projectes culturals i artístics inclusius que donin protagonisme als joves i que serveixin com a plataformes per expressar les seves inquietuds i potencial creatiu.

Aquestes entrevistes posen en relleu la importància de crear connexions sòlides i efectives entre les diverses entitats del territori per fomentar una col·laboració més estreta i eficient. La col·laboració entre organitzacions, com ara associacions de persones cuidadores, entitats culturals, empreses d'inserció laboral i col·lectius juvenils, és clau per crear una xarxa de suport mutu que maximitzi els recursos disponibles i respongui de manera més integral a les necessitats de la comunitat. En aquest sentit, la feblesa en les connexions entre entitats limita l'impacte d'algunes iniciatives, ja que, tot i existir una certa estructura de xarxa d'entitats i comissions temàtiques, sovint treballen de manera aïllada i amb recursos limitats.

A més, s'evidencia la necessitat de millorar l'accés als serveis i espais públics per garantir que siguin realment inclusius i accessibles per a tots els col·lectius, especialment aquells que no formen part d'associacions formals, com és el cas de moltes persones joves artistes o músiques informals. La creació d'espais autogestionats o l'obertura d'equipaments públics per a l'ús comunitari sense barreres burocràtiques poden ser eines efectives per fomentar la inclusió i la participació activa. Així mateix, es destaca la importància de la flexibilització dels tràmits administratius per facilitar l'accés a aquests espais, de manera que no només estiguin destinats a entitats formals sinó que també siguin accessibles per a grups no organitzats formalment però molt actius en la comunitat.

Finalment, les entrevistes ressalten la necessitat de fomentar una participació comunitària activa i de donar veu als col·lectius que sovint queden invisibilitzats, com les mares cuidadores, les persones amb diversitat funcional i les dones migrants. Aquesta participació no només ha de ser simbòlica, sinó que ha d'anar acompanyada de mecanismes que garanteixin que les propostes i preocupacions d'aquests col·lectius es tradueixin en accions concretes. Per això, és fonamental crear espais de diàleg i participació inclusius, on els diferents actors de la comunitat puguin interactuar, generar sinergies i construir solucions col·lectives per afrontar els reptes específics del territori. Aquesta col·laboració comunitària és clau per enfortir el teixit social i per garantir que tots els col·lectius tinguin l'oportunitat d'aportar i beneficiar-se del desenvolupament local.

3.2. Necessitats i forteses

Les entrevistes realitzades amb diverses organitzacions del territori de Montcada i Reixac han permès identificar tant les necessitats més urgents com les forteses del teixit comunitari local. Aquests elements són claus per entendre l'estat actual de la comunitat i planificar accions que responguin de manera efectiva als reptes que s'han detectat.

a. *Necessitats*

- Inserció laboral i formació especialitzada en àrees com els idiomes (català i castellà), oficis específics i competències laborals.
- Suport a persones cuidadores i serveis de canguratge, especialment mares amb infants amb diversitat funcional.
- Creació d'espais de benestar físic i emocional per a persones cuidadores.
- Activació d'espais culturals i d'oci per a joves i artistes.
- Flexibilització de l'accés als espais públics gestionats per l'administració local.
- Enfortiment de serveis de medició comunitària.

b. *Forteses*

- Xarxa comunitària forta i col·laborativa com a base sòlida per a la creació de nous projectes.
- Experiència en la gestió de projectes d'inserció laboral i sostenibilitat ambiental.
- Gran capacitat d'adaptació i innovació de les entitats del territori entrevistades.
- Inclusió cultural de diferents col·lectius migrants com enriquiment del teixit social i comunitari.
- Capacitat i trajectòria de treball en xarxa de les entitats entrevistades.

4. Resultats de la consulta ciutadana en línia

4.1. Objectiu de la consulta

L'objectiu de la consulta és obtenir informació directa de la ciutadania per comprendre millor les necessitats, inquietuds i idees al voltant de l'economia social i solidària (ESS) al nostre municipi. Aquesta enquesta té com a finalitat recollir les perspectives dels veïns i veïnes sobre diferents aspectes de la ESS, amb l'objectiu d'identificar oportunitats de millora, fomentar la participació comunitària i proposar iniciatives que beneficiïn a tothom.

En particular, la consulta vol:

- Conèixer el nivell de coneixement i participació de la ciutadania en iniciatives d'economia solidària.
- Detectar les necessitats i demandes més urgents en l'àmbit de l'economia social i solidària a Montcada i Reixac.
- Recollir idees i propostes sobre serveis, projectes i sectors que necessiten un impuls per fomentar una economia més sostenible i inclusiva.
- Valorar l'impacte actual i futur de les iniciatives d'ESS en el municipi, amb un èmfasi especial en la sostenibilitat i el benestar comunitari

Aquest qüestionari permetrà generar un diagnòstic participatiu que ens ajudarà a dissenyar programes adaptats a les necessitats reals de la comunitat, promoure la col·laboració entre els actors locals i enfortir les iniciatives d'economia social i solidària a Montcada i Reixac. La vostra opinió és essencial per construir un futur més just, solidari i sostenible per a tothom.

4.2. Principals resultats

La consulta realitzada per La Frontissa permet obtenir una visió integral i detallada sobre el nivell de coneixement, la participació activa i les necessitats més urgents de la comunitat de Montcada i Reixac en relació amb l'economia social i solidària (ESS). A través d'aquest qüestionari, no només s'ha pogut identificar el grau d'implicació de la ciutadania en les iniciatives d'economia solidària, sinó que també s'ha recollit informació clau sobre quins àmbits necessiten més suport, quines àrees requereixen un impuls més decidit i quins sectors podrien beneficiar-se més d'una major col·laboració.

Aquesta consulta es revela com una eina fonamental per captar la percepció ciutadana i generar una fotografia clara de l'estat actual de l'economia social al municipi. Els resultats recollits proporcionen informació crítica per a la planificació estratègica i per al disseny de projectes futurs de la comunitat de Montcada i Reixac, ajudant a orientar millor les accions comunitàries. En conjunt, les dades obtingudes reforcen la necessitat de continuar treballant per promoure una economia solidària més visible i accessible, alhora que posen de manifest els reptes i oportunitats que afronta Montcada i Reixac.

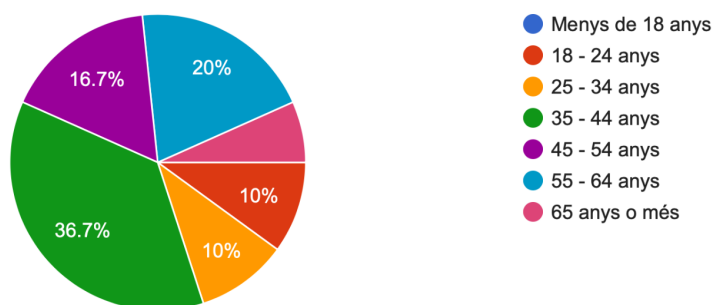
Els resultats de la consulta es poden resumir en els següents punts principals, que aborden aspectes com la participació comunitària, les àrees que necessiten un major desenvolupament, les necessitats detectades pel veïnat i l'impacte percebut de l'economia social i solidària en el municipi.

a. Perfil dels participants

- La majoria dels participants es troben en el rang d'edat entre 35 i 64 anys (53,4%), sent el grup de 45 a 54 anys el més representat (36,7%).
- El 70% dels enquestats són dones i la majoria estan ocupats a temps complet (66,7%).
- La distribució territorial dels participants es concentra especialment a Can Sant Joan (46,7%), amb una petita representació d'altres barris com Montcada Centre (16,7%) i Mas Rampinyo (6,7%).

1. Quina és la teva edat?

30 responses

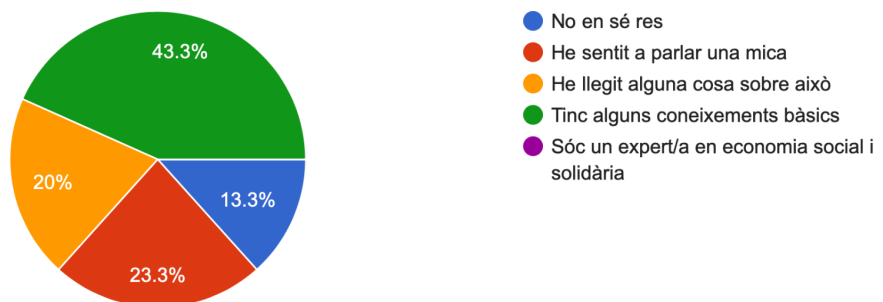

b. Coneixement i participació en l'ESS

- Un 43,3% dels participants afirmen que han "sentit a parlar una mica" de l'economia social i solidària, mentre que un 23,3% tenen "alguns coneixements bàsics". Tan sols un 13,3% indiquen que no en saben res.
- Pel que fa a la participació, un 36,7% dels participants no han participat mai en projectes d'ESS però estarien interessats en fer-ho, i un 23,3% han participat en el passat en projectes d'ESS.
- Les fonts principals d'informació sobre l'economia social i solidària són els mitjans de comunicació (40%) i les associacions i cooperatives (26,7%).

2.1. Què saps sobre l'economia social i solidària?

30 responses

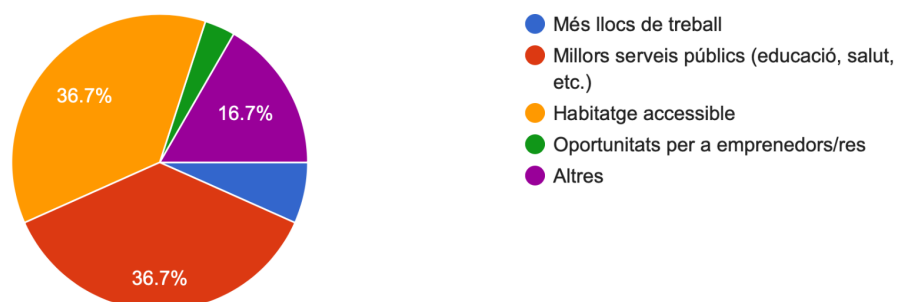

c. Necessitats i demandes

- Les necessitats més destacades per la comunitat són la millora dels serveis públics (educació, salut, etc.) i l'accés a l'habitatge, amb un 36,7% d'enquestats que les identifiquen com a prioritats.
- Els sectors que necessiten un impuls per fomentar l'economia social i solidària són principalment l'habitatge cooperatiu i social (36,7%) i l'educació i formació en economia solidària (23,3%). També es mencionen l'agricultura local i l'enfortiment de les cultures comunitàries com a àrees a millorar.
- Quant als serveis i recursos necessaris, es destaca la manca de visibilitat i comunicació dels projectes d'economia solidària (46,7%) i la necessitat de suport a la creació de cooperatives i l'emprenedoria social (23,3%).

3.1. Quines necessitats creus que té la nostra comunitat?

30 responses

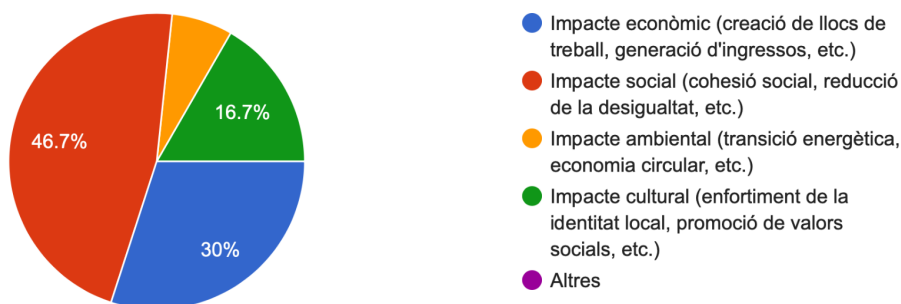

d. *Impacte i sostenibilitat*

- Un 70% dels participants consideren que l'impacte de les iniciatives d'economia social i solidària al municipi és positiu, mentre que un 23,3% el valoren com a "neutral".
- L'àmbit on creuen que l'economia solidària hauria d'impactar més és el social (46,7%), seguit de l'econòmic (30%). Els participants consideren que la ESS hauria d'enfocar-se a la creació de llocs de treball, la generació d'ingressos i la cohesió social.
- Per garantir la sostenibilitat de les iniciatives, els enquestats consideren essencial la creació de xarxes de suport (26,7%) i polítiques públiques (26,7%), així com un bon finançament i programes de formació.

5.2. En quin àmbit creus que l'economia social i solidària hauria d'impactar més?

30 responses

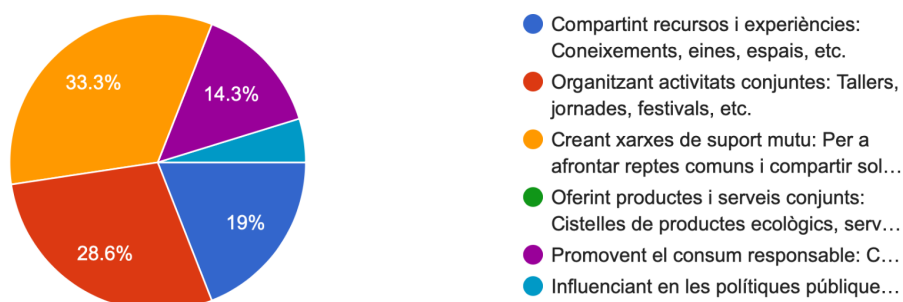

e. *Participació futura*

- Un 46,7% dels participants expressen interès per participar en iniciatives d'economia solidària, amb un 30% interessats a col·laborar com a voluntaris i un 23,3% activament.
- Les àrees de participació més valorades són la creació de xarxes de suport mutu (33,3%) i l'organització d'activitats conjuntes com tallers i jornades (28,6%).

6.2. En cas que responguis afirmativament, en què t'agradaria participar?

21 responses

4.3. Propostes sorgides

A partir dels resultats de la consulta, sorgeixen diverses propostes estratègiques que tenen com a objectiu abordar les necessitats i demandes identificades per la comunitat de Montcada i Reixac en relació amb l'economia social i solidària (ESS). Aquestes propostes són fonamentals per establir un full de ruta que impulsi el desenvolupament local de manera equitativa i sostenible i promoure models econòmics alternatius basats en la solidaritat, la inclusió i la sostenibilitat. A més, les propostes busquen potenciar la implicació activa de la ciutadania, garantir un major accés als recursos i espais públics, i fomentar la cooperació entre els diferents actors socials del municipi.

Les principals propostes són:

a. Millorar la visibilitat i la comunicació sobre l'economia social i solidària (ESS)

Una de les demandes més destacades és la necessitat d'incrementar la difusió dels projectes d'economia solidària a Montcada i Reixac. Tot i que moltes persones tenen un cert coneixement sobre l'ESS, es percep que falten estratègies de comunicació que informin de manera clara sobre els beneficis d'aquest model econòmic i les oportunitats de participació. Per tant, es proposa la creació de campanyes de sensibilització a través de diversos canals (mitjans de comunicació locals, xarxes socials, esdeveniments comunitaris) per donar a conèixer els projectes existents, els seus impactes positius i com la ciutadania pot involucrar-s'hi.

b. Fomentar la creació de xarxes de suport mutu i espais comunitaris

La consulta també revela la importància d'impulsar espais on la ciutadania pugui col·laborar, intercanviar experiències i desenvolupar projectes conjunts. Per això, es proposa establir xarxes de suport mutu entre les entitats locals, cooperatives i associacions, facilitant així l'intercanvi de recursos i coneixements. Així mateix, es planteja la creació de nous espais comunitaris autogestionats on es puguin dur a terme activitats col·lectives, com horts urbans, tallers artesanals, o cooperatives de cohabitatge, que contribueixin a l'enfortiment del teixit social.

c. Suport a la creació de cooperatives i iniciatives d'emprenedoria social

Les dades indiquen que existeix un gran interès per part de la comunitat en promoure l'emprenedoria social i la creació de cooperatives. Això implica la necessitat d'oferir formació especialitzada en gestió empresarial, màrqueting i economia solidària per a les persones que volen emprendre sota aquest model. A més, és fonamental proporcionar assessorament tècnic, fiscal i financer, així com acompanyament durant les primeres etapes de desenvolupament dels projectes per garantir la seva viabilitat i sostenibilitat a llarg termini.

d. Impulsar sectors clau per al desenvolupament de l'ESS

Diversos sectors han estat identificats com a prioritaris per al desenvolupament de l'economia solidària a Montcada i Reixac. Entre aquests sectors es troben l'habitatge cooperatiu i social, l'agricultura local i sostenible, i l'educació en ESS. Per tant, es proposa l'impuls d'iniciatives concretes en aquests àmbits, com ara projectes d'habitatge assequible basats en models cooperatius, el foment del consum de productes de proximitat a través de mercats locals, i programes educatius que sensibilitzin la població sobre els beneficis d'un model econòmic més solidari i just.

e. Fomentar la participació ciutadana i els processos participatius

Els resultats mostren que una part important de la comunitat vol implicar-se activament en les iniciatives d'economia solidària, però sovint desconeix com fer-ho o no troba oportunitats concretes per participar. Per això, es proposa la creació de processos participatius que permetin a la ciutadania participar en la presa de decisions sobre projectes comunitaris i la gestió dels recursos locals. Organitzar tallers, jornades de debat, festivals i altres esdeveniments és una manera de promoure la implicació de tots els col·lectius en la construcció d'un municipi més inclusiu.

f. Millorar l'accés a finançament i infraestructures per a projectes d'ESS:

Una altra necessitat identificada és la manca d'accés a finançament adequat per a projectes d'economia solidària. Es proposa crear o ampliar línies de subvencions, microcrèdits i altres fons específics destinats a impulsar iniciatives de cooperatives, empreses socials i projectes col·laboratius. A més, es planteja garantir l'accés a espais i infraestructures públiques que permetin a les entitats desenvolupar les seves activitats, promovent l'ús compartit i col·laboratiu d'aquests espais.

g. Crear programes de formació i sensibilització:

Una de les demandes clau que sorgeixen de la consulta és la necessitat de formar i capacitar la ciutadania en temes relacionats amb l'economia solidària. Es proposa la creació de programes de formació contínua orientats tant a joves com a adults, que abordin temes com l'emprenedoria social, la gestió de cooperatives, la sostenibilitat i la inclusió social. Això no només ajudarà a generar una base de coneixement sòlida sobre l'ESS, sinó que també fomentarà el desenvolupament d'habilitats pràctiques que poden contribuir a la creació de nous projectes al territori.

Aquestes propostes sorgeixen com a resposta directa a les necessitats i inquietuds expressades per la comunitat de Montcada i Reixac durant el procés de consulta, i tenen com a objectiu principal enfortir l'economia social i solidària (ESS) com a motor de desenvolupament local. L'economia social i solidària ofereix una alternativa sostenible i inclusiva als models econòmics tradicionals, posant l'èmfasi en la justícia social, la cooperació i el benestar col·lectiu. Per això, la implementació d'aquestes propostes no només busca resoldre problemes concrets detectats, sinó també transformar profundament el teixit econòmic i social del municipi.

Amb aquestes iniciatives, es pretén crear un ecosistema de col·laboració que potenciï les capacitats locals, fomenti la creació de llocs de treball dignes i promogui el creixement de projectes col·lectius basats en els valors de la solidaritat i la sostenibilitat. La seva aplicació contribuirà a millorar la cohesió social, ja que es promouran espais on diferents sectors de la comunitat –cooperatives, associacions, empreses socials i ciutadans– puguin treballar conjuntament per assolir objectius comuns. Això no només enfortirà les xarxes de suport mutu, sinó que també garantirà una distribució més justa dels recursos, afavorint especialment els col·lectius més vulnerables.

A més, la implantació d'aquestes propostes ajudarà a reduir les desigualtats econòmiques i generarà noves oportunitats d'inclusió per a totes les persones, independentment de la seva situació social o econòmica. L'economia social i solidària ofereix models empresarials més justos, on els beneficis no es concentren en uns pocs, sinó que es redistribueixen de manera equitativa entre els membres de la comunitat. Això promourà una economia local més resilient i menys dependent de factors externs.

5. Resultats Anàlisi DAFO col·laboratiu

5.1. Metodologia DAFO

La metodologia DAFO (debilitats, amenaces, fortaleces i oportunitats) és una eina d'anàlisi estratègica que permet identificar tant els factors interns com externs que poden afectar un projecte o àmbit d'actuació. Aquesta tècnica es divideix en quatre components clau:

- Fortaleces: Aspectes interns positius que faciliten l'assoliment dels objectius plantejats.
- Debilitats: Factors interns que representen limitacions o obstacles i que poden dificultar el desenvolupament del projecte.
- Oportunitats: Factors externs que ofereixen possibilitats de creixement o desenvolupament que es poden aprofitar.
- Amenaces: Elements externs que poden posar en risc el projecte o dificultar l'assoliment dels objectius.

En el diagnòstic realitzat en el marc de la comunalitat de Montcada i Reixac, es realitzen dos DAFO amb objectius diferenciats:

a. DAFO centrat en la incorporació de l'ESS al municipi

Aquest primer DAFO s'enfoca en analitzar els factors que afecten la incorporació i consolidació de l'economia social i solidària (ESS) a Montcada i Reixac. Es tracta d'identificar tant les fortaleces locals, com ara l'existència de cooperatives actives o la voluntat institucional de promoure l'ESS, com les debilitats que poden frenar la seva expansió, com la manca de coneixement generalitzat sobre els beneficis d'aquest model econòmic. A través d'aquesta anàlisi, es poden detectar oportunitats externes, com l'accés a fons públics de suport a l'ESS, així com amenaces, com la competència amb models econòmics tradicionals o la manca d'infraestructures adequades per al desenvolupament d'iniciatives cooperatives.

b. DAFO enfocat a l'anàlisi de la implicació de la ciutadania en la vida social

El segon DAFO s'ha centrat en l'anàlisi de la participació ciutadana a la vida social i comunitària de Montcada i Reixac. Aquest exercici ha permès identificar les fortaleces en la implicació ciutadana, com la presència d'entitats i associacions actives, així com les debilitats, com ara la desconexió d'alguns col·lectius o la manca d'informació sobre com participar en els processos locals. A partir d'aquest DAFO, es poden detectar oportunitats, com l'interès creixent per la participació comunitària en espais d'economia social i solidària, i les amenaces, com el desinterès per part d'alguns sectors de la població o la manca de temps i recursos per a una participació activa.

5.2. Fortaleses

A continuació es presenten les fortaleses identificades en les dues anàlisis DAFO realitzades durant el diagnòstic:

DAFO centrada en la incorporació de l'Economia Social i Solidària (ESS) al municipi	DAFO enfocada a analitzar la implicació de la ciutadania en la vida social
Pregunta guia: Quins aspectes positius interns ja existeixen per facilitar la incorporació de l'ESS al municipi?	Pregunta guia: Què estem fent bé per implicar la ciutadania en la vida social?
• Consciència en una part de la ciutadania sobre l'ESS. • Tenir activa una proposta com la comunalitat en el territori. • Tenir un equip tècnic multidisciplinar amb expertesa en el marc de la comunalitat del municipi. • Enxarxament i participació activa de les institucions, entitats i veïnat del territori. • Enxarxament amb altres comunalitats i ateneus propers al municipi (Vallès i Besòs).	• Ja comptem amb associacions consolidades de veïns, entitats culturals i plataformes locals que promouen la participació ciutadana i la col·laboració entre els veïns amb objectius clars, vinculades al patrimoni cultural, social i etnogràfic del territori. • Hem implementat mecanismes de participació com consells de barri, taules comunitàries, assemblees obertes i processos participatius per escoltar i integrar les opinions dels ciutadans. • Alt coneixement etnogràfic que es pot transmetre a noves generacions mitjançant formació acadèmica i coneixements tradicionals. • Sentiment de pertinença al territori. • Comptar amb entitats molt compromeses amb la millora del territori.

5.3. Debilitats

A continuació es presenten les debilitats identificades en les dues anàlisis DAFO realitzades durant el diagnòstic:

DAFO centrada en la incorporació de l'Economia Social i Solidària (ESS) al municipi	DAFO enfocada a analitzar la implicació de la ciutadania en la vida social
Pregunta guia: Quins factors interns limiten el desenvolupament de l'ESS al municipi?	Pregunta guia: Què podríem millorar per augmentar la participació ciutadana?
• Manca de coneixement o formació sobre EES entre la ciutadania. • Manca de suport o infraestructures per a nous projectes (digitalització o equipaments especialitzats). • Estructura de governança complexa. • Desconeixement generalitzat de les temàtiques d'ESS. • L'equip tècnic de la Frontissa no és especialista en la vessant d'inserció laboral i nous models econòmics de l'ESS.	• Part de la ciutadania no estan informats o desconeixen els mecanismes disponibles per participar activament en la vida social i econòmica del municipi. • Les persones que s'impliquen solen ser sempre les mateixes, mentre que altres grups, com joves, gent gran o minories, estan infrarepresentats. • Absència d'un focus dinamitzador que potenciï els valors comuns. • Creació d'associacions amb poca estabilitat en el temps.

5.4. Oportunitats

A continuació es presenten les oportunitats identificades en les dues anàlisis DAFO realitzades durant el diagnòstic:

DAFO centrada en la incorporació de l'Economia Social i Solidària (ESS) al municipi	DAFO enfocada a analitzar la implicació de la ciutadania en la vida social
Pregunta guia: Quines oportunitats externes poden impulsar la incorporació de l'ESS al municipi?	Pregunta guia: Quines oportunitats externes tenim per millorar la implicació ciutadana?
• Polítiques públiques de suport a l'ESS. • Fons i subvencions específiques (comunalitats, ateneus, singulars). • Interès per models econòmics sostenibles. • Confiança de (i amb) les institucions polítiques i socials del municipi. • L'existència de voluntat política favorable. • Existència d'una mentalitat general que valora positivament la proximitat i l'enfocament comunitari en els projectes. • Reconeixement de l'administració pública de la importància de les entitats del sector de l'ESS.	• Hi ha un augment del suport institucional i legislatiu per promoure processos participatius i iniciatives comunitàries, a nivell local. • La diversitat cultural a la nostra societat representa una oportunitat per crear espais de participació que incloguin veus diverses. • La col·laboració amb altres municipis que ja tenen experiència en processos de participació ciutadana pot oferir idees, bones pràctiques i inspiració. • Dinamització social per part d'entitats del territori que faciliten el desenvolupament d'associacions i iniciatives • El ric patrimoni , natural, històric artístic i cultural existent pot ser un element que contribueixi a cohesionar i reforçar la identitat al territori.

5.5. Amenaces

A continuació, es presenten les amenaces identificades en les dues anàlisis DAFO realitzades durant el diagnòstic:

DAFO centrada en la incorporació de l'Economia Social i Solidària (ESS) al municipi	DAFO enfocada a analitzar la implicació de la ciutadania en la vida social
Pregunta guia: Quins factors externs poden dificultar la integració de l'ESS al municipi?	Pregunta guia: Quins factors externs dificulten la participació ciutadana?
• Desconfiança en nous models econòmics. • Crisi econòmica generalitzada. • Dificultats per generar ocupació estable. • Canvis polítics que derivin a la marginació de l'ESS. • Formes de parlar i de comunicar-se utilitzades en l'ESS molt allunyades de la ciutadania en general. • Models d'empresa que no segueixen els principis de l'ESS pot generar confusió respecte del	• Moltes persones tenen jornades laborals llargues o responsabilitats familiars que dificulten la seva implicació activa en projectes comunitaris o processos de participació. • Hi ha una percepció comuna que la participació ciutadana no té un impacte real o que les decisions importants ja estan preses per les institucions • La ciutadania pot sentir-se saturada o desconcertada i no identificar clarament les

concepte mateix de l'ESS. • Insuficient formació i investigació en ESS, cosa que dificulta el coneixement, visibilitat i promoció de les seves entitats.	oportunitats de participació rellevants. • Baixa permanència de la població en el territori. Gent que viu i que marxa sense integració a la vida local. • Risc de conflicte entre la població autòctona i població estrangera. • Disminució de la tradició associativa, fort caràcter individualista, pèrdua de tradicions, coneixements, etc.
---	---

5.6. Propostes i accions sorgides de la metodologia DAFO

Les dues anàlisis DAFO realitzades culminen amb unes reflexions estratègiques que conviden a una reflexió col·lectiva per part de l'equip tècnic de la comunitat de Montcada i Reixac. Aquestes reflexions es basen en les fortaleeses i oportunitats identificades, al mateix temps que aborden les debilitats i amenaces que es presenten com a reptes a superar. Les reflexions plantegen dues qüestions clau:

a) Quines accions concretes podem emprendre com a comunitat per superar les debilitats i amenaces identificades, aprofitant al màxim les fortaleeses i oportunitats que tenim per impulsar l'Economia Social i Solidària (ESS) al nostre municipi?

Aquesta reflexió se centra en la necessitat d'identificar accions específiques que permetin superar els obstacles que dificulten la plena integració de l'ESS a Montcada i Reixac. Algunes d'aquestes accions es plantegen com:

1. <i>Campanyes de sensibilització i formació sobre l'ESS</i> • Acció: Organitzar tallers i sessions formatives obertes al públic per explicar què és l'Economia Social i Solidària, els seus valors i beneficis, adaptant el llenguatge a diferents públics per fer-ho accessible.
2. <i>Creació d'una xarxa de suport i acompanyament tècnic</i> • Acció: Establir una xarxa d'assessoria i suport tècnic per ajudar a les persones per accedir al mercat laboral (si pot ser en ESS), potenciar el comerç de proximitat (en àrees com la digitalització o l'escaparatisme) i la connexió entre empreses locals i ciutadania.
3. <i>Col·laboració amb experts en inserció laboral i ESS</i> • Acció: Col·laborar amb persones expertes en la vessant d'inserció laboral i nous models econòmics de l'ESS per donar suport tècnic a l'equip de la Frontissa.
4. <i>Estratègies de comunicació accessibles i properes</i> • Acció: Redefinir el llenguatge i les formes de comunicació de les iniciatives d'ESS per fer-les més comprensibles i properes a la ciutadania, evitant tecnicismes i conceptes allunyats del públic general.

5. Construcció de confiança en nous models econòmics

- Acció: Organitzar esdeveniments comunitaris, com xerrades, taules rodones, taules comunitàries i jornades de portes obertes, on es presentin casos d'èxit de projectes d'ESS que demostrin la seva viabilitat.

6. Impulsar programes d'inserció laboral dins l'ESS

- Acció: Dissenyar programes d'inserció laboral específics dins del marc de l'ESS, enfocats a crear llocs de treball estables.

b) Quins aspectes podríem potenciar o treballar per millorar la implicació ciutadana?

En aquesta segona reflexió, l'enfocament és en com podem augmentar la participació ciutadana en la vida social i comunitària. Les accions suggerides inclouen:

1. Millora de la comunicació i difusió dels mecanismes de participació

- Acció: Crear una plataforma digital centralitzada on es publiquin totes les oportunitats de participació, incloent-hi informació sobre consells de barri, assemblees, i processos participatius.
- Acció: Organitzar sessions informatives periòdiques en espais comunitaris (com centres cívics o biblioteques) per explicar els mecanismes de participació i respondre dubtes de la ciutadania.

2. Incorporació de nous col·lectius

- Acció: Dissenyar programes de participació dirigits a joves, com tallers creatius o hackatons comunitaris, per fer que aquest col·lectiu senti que la seva veu és escoltada i valorada.
- Acció: Crear grups de treball intergeneracionals on joves i gent gran puguin col·laborar en projectes locals, compartint experiències i perspectives diferents.

3. Dinamització de la participació amb nous formats

- Acció: Desenvolupar aplicacions mòbils o plataformes en línia on els ciutadans puguin votar o opinar sobre decisions locals, oferint opcions de participació des de casa o de forma asincrònica.
- Acció: Organitzar esdeveniments comunitaris com "cafès de participació", on la gent pugui reunir-se de manera informal en llocs públics per discutir i proposar iniciatives per al municipi.

4. Acompanyament i suport a la creació d'associacions estables

- Acció: Proporcionar un servei d'assessorament gratuït per a noves associacions, incloent-hi formació sobre gestió associativa, recaptació de fons i estratègies de creixement sostenible.
- Acció: Establir un fons municipal per subvencionar associacions que compleixin determinats objectius de cohesió social, amb suport addicional per a aquelles que estiguin en risc de desaparèixer.

5. *Posar en valor el patrimoni cultural i identitari del territori*

- Acció: Organitzar visites guiades mensuals que posin en relleu el patrimoni local, incloent-hi elements culturals, naturals i històrics, amb la participació d'experts i membres de la comunitat.
- Acció: Promoure esdeveniments festius o celebracions locals que involucrin associacions culturals i ciutadanes, com festivals anuals basats en tradicions locals que fomentin la participació activa.

6. *Reforç institucional i lideratge comunitari*

- Acció: Crear la figura d'un "facilitador comunitari", una persona o equip encarregat de connectar associacions, plataformes ciutadanes i institucions, dinamitzant iniciatives locals.
- Acció: Instituir una "Setmana de la Participació Ciutadana", durant la qual es facin activitats públiques per involucrar la ciutadania, exhibir projectes locals i potenciar la col·laboració entre entitats.

7. *Formació sobre la participació i impacte real*

- Acció: Organitzar tallers educatius en escoles i instituts per ensenyar als més joves com funcionen els processos participatius i com poden influir en les decisions locals.
- Acció: Implementar campanyes comunicatives amb testimonis de ciutadans que han participat activament en processos locals i que expliquin l'impacte de la seva participació.

8. *Espais de col·laboració intercultural*

- Acció: Crear trobades interculturals trimestrals, com ara sopars comunitaris o jornades de portes obertes, on es promogui el diàleg entre diferents cultures i es comparteixin tradicions.
- Acció: Establir programes de voluntariat o mentoratge on persones de diferents orígens col·laborin en projectes comunitaris, per afavorir la integració i el treball conjunt.

6. Síntesi de necessitats i oportunitats

6. 1. Necessitats prioritàries

A partir de les entrevistes, la consulta ciutadana i els resultats de les anàlisis DAFO, s'identifiquen diverses necessitats urgents per a la comunitat de Montcada i Reixac, tant en relació amb l'economia social i solidària (ESS) com amb la implicació ciutadana en la vida social del municipi. Aquestes necessitats es prenen com a elements clau per a la planificació estratègica dels serveis i projectes que desenvolupa la comunitat de Montcada i Reixac, ja que ofereixen una guia fonamental per garantir que les actuacions responen directament als interessos i demandes de la comunitat. Les necessitats més urgents són les següents:

1. *Inserció laboral i formació especialitzada:* S'expressa la necessitat d'oferir oportunitats reals d'inserció laboral, especialment per a aquelles persones amb més dificultats d'accés al mercat de treball. Això inclou la demanda de formació en idiomes (català i castellà), oficis específics i competències laborals que augmentin les oportunitats d'ocupació. Aquesta formació especialitzada també és clau per facilitar la participació de la ciutadania en iniciatives d'economia social i solidària.

2. *Suport a persones cuidadores i serveis de canguratge:* Hi ha una necessitat urgent de suport a les persones cuidadores, especialment aquelles que tenen a càrrec infants amb diversitat funcional. Aquests col·lectius requereixen serveis de canguratge i espais de descans per poder gestionar millor les seves responsabilitats familiars i laborals. La creació d'espais de benestar físic i emocional per a les persones cuidadores és fonamental per millorar la seva qualitat de vida i les seves possibilitats per incorporar-se al circuit de l'economia social i solidària.
3. *Millora dels serveis públics i accés a l'habitatge assequible:* Un dels aspectes més prioritaris identificats és la necessitat de millorar els serveis públics essencials com l'educació i la salut. També es detecta una demanda urgent d'habitatge assequible, que inclou solucions com l'habitatge cooperatiu o social. Aquesta necessitat respon a la dificultat creixent d'accés a l'habitatge per a moltes famílies i, especialment, famílies de col·lectius vulnerables.
4. *Foment de la participació ciutadana i la visibilitat de l'ESS:* Molts ciutadans i ciutadanes volen implicar-se en projectes d'economia social i solidària, però sovint no disposen d'espais o informació clara sobre com fer-ho. És urgent crear més oportunitats de participació i millorar la visibilitat dels projectes d'ESS, per tal de garantir una major implicació de la ciutadania en aquest model econòmic que promou la justícia social i la cooperació.
5. *Suport a l'emprenedoria social i cooperatives:* Es detecta una necessitat clara de suport tècnic, financer i formatiu per a les persones que volen emprendre projectes d'economia social o formar part de cooperatives. Això inclou l'accés a subvencions, microcrèdits i altres formes de finançament que facilitin el desenvolupament de noves iniciatives socials. També és necessari oferir assessorament especialitzat per garantir la sostenibilitat i l'èxit d'aquests projectes i de l'emprenedoria social.
6. *Millora de l'accés a espais i infraestructures:* Molts participants assenyalen la falta d'espais adequats per al desenvolupament de projectes comunitaris o la venda de productes locals sostenibles. Això inclou espais on cooperatives o iniciatives d'emprenedoria puguin desenvolupar les seves activitats, especialment per als projectes vinculats a l'ESS. Facilitar l'accés a infraestructures públiques és una necessitat clau per donar suport a aquestes iniciatives.
7. *Activació d'espais culturals i d'oci per a joves i artistes:* La comunitat ha destacat la importància de crear i activar més espais culturals i d'oci per a joves i artistes. Aquests espais no només oferirien oportunitats creatives, sinó que també ajuden a fomentar la cohesió social i la participació dels joves en la vida comunitària. A més, es demana una flexibilització de l'accés als espais públics gestionats per l'administració local, per facilitar-ne l'ús per a activitats socials i culturals.
8. *Creació de sinergies i xarxes de col·laboració:* La creació de xarxes de suport mutu i de col·laboració entre les entitats d'ESS, les institucions públiques i les empreses locals és essencial per enfortir l'economia social al municipi. Això inclou la necessitat de facilitar sinergies i espais de col·laboració on es puguin compartir recursos, coneixements i bones pràctiques.
9. *Accés a informació i reconeixement de la implicació comunitària:* Molts ciutadans desconeixen com poden participar en la vida social de Montcada i Reixac, fet que fa necessari millorar els canals de comunicació entre les entitats locals i la ciutadania. A més, és important reconèixer i visibilitzar les contribucions d'aquelles persones que ja estan implicades en iniciatives socials, per tal de fomentar la participació activa d'altres membres de la comunitat.

6.2. Fortaleses i recursos comunitaris

La comunalitat de Montcada i Reixac compta amb diversos punts forts i recursos disponibles que permeten abordar les necessitats urgents detectades en les entrevistes, la consulta ciutadana i les anàlisis DAFO. Aquests punts forts són essencials per a dissenyar estratègies que responguin de manera efectiva a les demandes socials i econòmiques del municipi, especialment pel que fa a l'economia social i solidària (ESS) i la participació ciutadana. S'exposa en la següent taula:

Punts forts de la comunitat	Recursos disponibles per abordar necessitats
1. Xarxa d'entitats activadores: La comunalitat compta amb una xarxa d'entitats activadores, que inclou associacions veïnals, cooperatives i entitats del tercer sector, que ja juguen un paper clau en la dinamització de la vida comunitària i el suport a les iniciatives d'ESS. Aquesta xarxa proporciona una infraestructura sòlida per promoure la participació col·lectiva i facilitar el desenvolupament de nous projectes socials. 2. Suport institucional i vinculació amb l'administració local: Un dels grans punts forts de la comunalitat és el suport institucional i la seva estreta col·laboració amb l'administració local. Aquest compromís garanteix la disponibilitat de recursos, espais i programes municipals orientats a potenciar l'ESS i altres iniciatives socials, creant una base sòlida per al desenvolupament de projectes comunitaris. 3. Experiència acumulada en el territori i en economia social i solidària (ESS): Les entitats activadores de la comunalitat ja tenen una experiència significativa en el territori i en l'àmbit de l'ESS, amb iniciatives que van des de projectes de consum responsable fins a cooperatives i serveis comunitaris. Aquesta trajectòria proporciona una base de coneixement i pràctiques que poden ser aprofitades per impulsar noves iniciatives i enfortir les ja existents. 4. Interès i participació ciutadana activa: Un altre punt fort és l'interès creixent de la ciutadania per participar en projectes de la comunalitat. Això es reflecteix en la voluntat de molts veïns i veïnes de formar part d'iniciatives d'ESS i en altres projectes que promoguin la sostenibilitat i la cohesió social.	1. Suport tècnic i financer: La comunalitat rep suport tècnic i financer a través de la subvenció del a Generalitat de Catalunya orientada a promoure l'emprenedoria social i l'economia solidària. 2. Formació i capacició: La comunalitat disposa de recursos i eines necessàries per oferir formació en gestió de cooperatives i altres competències clau que ajuden a la ciutadania i les entitats a desenvolupar habilitats necessàries per a l'èxit dels projectes. El perfil acadèmic i professional de l'equip tècnic orientat a la vessant social i educativa assegura aquest aspecte. 3. Xarxes de col·laboració: Les entitats activadores de la comunalitat estan integrades en diverses xarxes de col·laboració i suport mutu que permeten compartir coneixements, recursos i experiències amb altres entitats del municipi i d'altres territoris. Aquestes xarxes són fonamentals per fomentar sinergies entre projectes, així com per millorar la difusió i visibilitat de les iniciatives d'ESS que es desenvolupen al municipi. 4. Recursos d'infraestructures i espais comunitaris: A través de la comunalitat i la seva lògica de col·laboració publico-comunitària amb l'administració local, els projectes socials i solidaris tenen accés a espais físics on poden dur a terme activitats, reunions i tallers. Aquests espais són fonamentals per al desenvolupament d'iniciatives comunitàries i per proporcionar una infraestructura de suport a l'economia social local. 5. Aliances amb altres entitats d'ESS i projectes

Aquesta predisposició ciutadana és un actiu clau per fomentar la implicació col·lectiva i garantir l'èxit dels projectes. 5. Espais i infraestructures gestionats per la comunalitat: La comunalitat té accés a espais públics i infraestructures que poden ser utilitzats per a activitats comunitàries, formació i desenvolupament de projectes d'ESS. Aquests espais són ideals per facilitar trobades, tallers, activitats culturals i altres iniciatives que contribueixin a la participació social i al creixement de l'economia social.	socials: La comunalitat manté aliances amb altres entitats d'economia social i solidària, tant a nivell local com regional. Aquestes aliances permeten accedir a noves oportunitats de col·laboració i recursos compartits que enforteixen el teixit social i econòmic del municipi.
--	---

6.3. Oportunitats de desenvolupament

Les àrees de creixement i millora per a la comunalitat de Montcada i Reixac sorgeixen a partir d'una anàlisi global de les necessitats identificades en les entrevistes, la consulta ciutadana i els resultats de les anàlisis DAFO. Aquestes àrees permeten definir estratègies que enforteixen el paper de la comunalitat com a impulsora de l'economia social i solidària (ESS) i de la cohesió comunitària al municipi. Per tal de garantir una actuació efectiva, es proposa una organització estructurada d'aquestes àrees, facilitant així una planificació coherent i orientada a l'impacte real en la comunitat. La proposta d'organització de les àrees de creixement i millora és la següent:

1. Formació i capacitat en ESS

L'objectiu d'aquesta àrea és dotar la ciutadania i les entitats locals de les eines necessàries per desenvolupar projectes d'economia social i solidària. S'organitzarà en dues línies:

- Formació especialitzada i contínua: Coursar tallers i formacions en gestió de cooperatives, empenedoria social i habilitats tècniques (com idiomes). Això proporcionarà les competències clau per a la inserció laboral i el desenvolupament de l'ESS.
- Mentoratge i acompanyament: Crear programes de suport individualitzat per a noves iniciatives d'ESS, oferint seguiment des de la conceptualització fins a la implementació.

2. Comunicació i visibilitat de l'ESS

Aquesta àrea es centra en la difusió dels valors i beneficis de l'economia social i solidària entre la comunitat, empreses locals i institucions. Es divideix en:

- Campanyes de sensibilització: Planificació de campanyes locals a través de mitjans de comunicació, xarxes socials i esdeveniments comunitaris.
- Plataformes de visibilització: Desenvolupament de plataformes digitals i espais físics per mostrar exemples d'èxit de l'ESS, i promoure la col·laboració entre ciutadania i projectes locals.

3. Creació d'espais de trobada i col·laboració

Aquesta àrea es focalitza en proporcionar espais físics per a la interacció, la creació i el desenvolupament de projectes comunitaris i d'ESS. Inclou:

- Espais permanents per a la comunitat: Establir centres comunitaris per a la innovació social, mercats locals, i zones de trobatat.
- Ús flexible dels espais públics: Facilitar l'accés a espais gestionats per l'administració local per a la realització de tallers, mercats i esdeveniments culturals.

4. Aliances i xarxes de col·laboració

Aquest àmbit busca crear connexions amb altres actors clau del territori i d'altres municipis per maximitzar l'impacte de l'ESS. Les seves línies d'actuació són:

- Aliances estratègiques amb empreses locals i institucions educatives: Fomentar la col·laboració per desenvolupar projectes conjunts i oferir pràctiques o assessorament a noves cooperatives.
- Col·laboració intermunicipal: Promoure la cooperació amb altres comunitats i xarxes d'economia social per compartir bones pràctiques i recursos.

5. Impuls de sectors estratègics de l'ESS

Aquesta àrea es centrarà en potenciar sectors clau que tenen un alt potencial per al desenvolupament local sostenible. Inclou:

- Habitatge cooperatiu i social: Fomentar la creació de cooperatives d'habitatge per donar resposta a la crisi habitacional.
- Agricultura urbana i alimentació sostenible: Desenvolupar projectes d'agricultura local, mercats de productes ecològics i iniciatives de producció sostenible.

6. Participació ciutadana i governança

Per garantir una implicació activa i inclusiva de la ciutadania en la presa de decisions i projectes comunitaris, aquesta àrea inclou:

- Processos participatius inclusius: Desenvolupar mecanismes per implicar la ciutadania en la governança dels projectes de la comunitat i en la definició de polítiques locals.
- Reconeixement de la implicació comunitària: Crear mecanismes per reconèixer públicament les contribucions de la ciutadania i entitats que participen activament en la vida social de Montcada i Reixac.

7. Propostes d'acció

7.1. Estratègies d'acció

La comunitat de Montcada i Reixac, a través dels seus diversos projectes i iniciatives, aborda de manera integral les necessitats i oportunitats identificades en la comunitat. Amb l'objectiu de fomentar l'economia social i solidària (ESS) i enfortir la cohesió social, les seves actuacions estan organitzades en quatre eixos principals: Medi Ambient, Cures Comunitàries, Mobilitat i Esports Sostenibles, i Cultures Comunitàries.

a. Projectes concrets per abordar les necessitats identificades

1. Eix de Medi Ambient

- Projecte El Rec es Mou: A més de donar suport en l'organització i dinamització de les activitats en medi obert definides en el projecte, es participa en la creació d'un mobiliari urbà (dispositiu d'ombres) destinat a tot els projectes comunitaris que vulguin fer-ne ús al voltant d'aquest espai públic. Aquesta iniciativa aborda la millora dels espais públics mitjançant la instal·lació de dispositius d'ombres per fer-los més accessibles i confortables, especialment en zones exposades al sol.
- *Mercadillo* d'intercanvi: Fomentar l'economia circular i el consum responsable mitjançant la creació de mercats d'intercanvi de productes, promovent la reutilització i la sostenibilitat.

2. Eix de Cures Comunitàries

- Projecte Mediant Històries: Un projecte centrat en la mediació comunitària per fomentar el diàleg i la convivència entre veïns, abordant problemàtiques socials i culturals en un context de suport mutu.
- Full de Ruta i Entreveïnes: Aquestes iniciatives tenen com a objectiu crear espais de trobada entre dones del municipi, oferint un suport mutu i generant vincles comunitaris.
- Projecte Benestar Comunitari: Inclou la formació especialitzada per a menjadors escolars per atendre infants amb necessitats educatives especials, com ara nens i nenes amb Trastorn de l'Espectre Autista (TEA), en col·laboració amb SUMA'T. També s'ofereixen serveis de canguratge especialitzat per a les famílies.
- Taula de Salut Comunitària: Aquesta taula impulsa iniciatives de salut comunitària amb el suport dels CAPs de Montcada, per millorar el benestar general dels veïns, especialment en àrees vulnerables.

3. Eix de Mobilitat i Esports Sostenibles

- Projecte Itineraris de bicicleta segurs: Promociona la mobilitat sostenible i l'ús de la bicicleta com a mitjà de transport segur, amb rutes especialment dissenyades per a ciclistes a Montcada i Reixac.
- Projecte BicileTEA: Una iniciativa que ofereix activitats amb bicicletes adaptades per a infants amb TEA, fomentant la inclusió social a través de l'esport.
- Escola Social BMX: Creació d'una escola de BMX per apropar aquest esport als joves del municipi, promoure hàbits saludables i fomentar la integració social a través de l'esport.

4. Eix de Cultures Comunitàries

- Projecte Cultura i Barri: Té com a objectiu enfortir les relacions entre els diferents col·lectius del barri, creant espais culturals inclusius on les diverses cultures locals puguin expressar-se i col·laborar.

- Projecte Memòria de Barri: Centrat en la preservació de la memòria històrica local, aquest projecte recopila testimonis dels veïns per transmetre la riquesa històrica i cultural de Montcada i Reixac.
- Projecte de Circ Social: Un programa que utilitza el circ com a eina per fomentar la cohesió social, especialment entre els joves, mitjançant activitats artístiques i comunitàries.
- Projecte 65 anys d'història de la AAVV: un recull fotogràfic de l'activisme veïnal de Can Sant Joan que documenta les lluites i fites aconseguides per la comunitat al llarg de les darreres dècades. A través d'una construcció participativa del llibre, es convida a veïns i veïnes a compartir les seves experiències, records i documents gràfics, amb l'objectiu de crear una obra col·lectiva que reflecteixi la memòria viva del barri i la força del moviment veïnal.
- Mural participatiu per visibilitzar la reivindicació veïnal històrica pel tancament de la cimitera.
- Col·laboració en la preparació de les jornades de 'Circ, Salut i Gent Gran' i en l'articulació d'un projecte de circ social destinat a la gent gran del municipi, amb l'objectiu de fomentar el benestar físic, emocional i social d'aquest col·lectiu.

b. Projectes emergents per abordar oportunitats i necessitats futures

- Cooperativa de consum: Aquest projecte busca crear una cooperativa de consum que fomenti el comerç de proximitat, incentivant el consum local i sostenible al municipi.
- Impuls del comerç de proximitat: Aquest projecte pretén articular tot d'accions que fomentin el comerç de proximitat, incentivant el consum local i sostenible al municipi.
- Formació en ocupabilitat: Inclou cursos per millorar l'ocupabilitat, com classes de conversa en català i castellà, dirigides a persones que volen millorar les seves habilitats lingüístiques i les seves oportunitats laborals.

c. Projectes transversals

- Pòdcast i pàgina web: Aquestes eines digitals s'utilitzen per difondre la tasca de la comunalitat, visibilitzar els projectes i oferir una plataforma de comunicació per a la comunitat.
- Diagnosi i bones pràctiques de l'ESS: Un projecte de recerca que recull bones pràctiques en ESS a Montcada i Reixac, oferint recomanacions per a la millora i l'extensió de l'economia social al municipi.
- Participació en xarxes comunitàries: Inclou la participació en taules comunitàries i xarxes locals d'inclusió i interculturalitat, treballant conjuntament amb altres actors del territori per crear sinergies i enfortir el teixit comunitari.
- Organització d'unes jornades per fomentar la comprensió i impuls de l'ESS al municipi.
- Desenvolupament d'estratègies específiques per millorar l'oferta i la demanda laboral (establiment de xarxes de col·laboració amb empreses i promoció d'iniciatives d'ocupació per a col·lectius vulnerables).

7.2. Col·laboració i coordinació:

Per millorar la cooperació entre els actors clau de la comunitat La Frontissa a Montcada i Reixac, és fonamental orientar les estratègies cap a una col·laboració efectiva entre les entitats activadores, les institucions públiques, les entitats de suport i la ciutadania. A partir de les dades proporcionades i els projectes en curs, es proposen els següents suggeriments per enfortir la cooperació i potenciar l'impacte de les iniciatives de La Frontissa:

1. Enfortir la coordinació entre les entitats activadores

- Crear espais de trobada regulars entre les entitats activadores de La Frontissa (La Perifèrica, Fundació Adimir, Agrupació de veïns i veïnes de Montcada Can Sant Joan i Catalonia Team BMX) per planificar conjuntament les accions, compartir recursos i optimitzar esforços.
- Definir rols i responsabilitats clares dins de cada eix d'actuació per evitar duplicitats i assegurar que cada entitat aporta el seu coneixement específic als projectes.

2. Promoure la col·laboració amb les institucions públiques

- Establir un canal de comunicació directe amb l'Ajuntament de Montcada i Reixac per coordinar accions, obtenir suport logístic i accedir a recursos municipals que puguin beneficiar els projectes de La Frontissa.
- Participar activament en les taules comunitàries i xarxes municipals, com la Taula Comunitària de Can Sant Joan, la xarxa MiR i la Taula de Salut Comunitària, per influir en les polítiques públiques i assegurar que les necessitats identificades per La Frontissa es reflecteixen en les decisions institucionals.

3. Fomentar la participació de la ciutadania en els projectes

- Organitzar assemblees veïnals periòdiques per informar sobre els projectes en curs, recollir suggeriments i promoure la implicació activa dels residents en les diferents iniciatives.
- Crear comissions o grups de treball oberts a la ciutadania dins de cada eix d'actuació, permetent que els veïns i veïnes aportin idees, experiències i treball als projectes.

4. Potenciar les sinergies entre els diferents eixos d'actuació

- Coordinar projectes transversals que integrin els objectius de diversos eixos, per exemple, combinant activitats de l'Eix de Cultures Comunitàries amb l'Eix de Cures Comunitàries per crear esdeveniments culturals que també promoguin el benestar social.
- Compartir recursos i coneixements entre els equips de diferents projectes per optimitzar l'ús de materials, espais i competències.

5. Establir aliances amb entitats de suport i educatives

- Col·laborar amb l'Ateneu Cooperatiu del Vallès, l'INS Viver i l'INS Ciutat Comtal per desenvolupar programes de formació especialitzada que responguin a les necessitats identificades, com la formació en idiomes, oficis específics o gestió de projectes d'ESS.
- Impulsar projectes conjunts amb aquestes institucions, aprofitant el seu coneixement i infraestructura per ampliar l'abast de les iniciatives de La Frontissa.

6. Millorar la comunicació i difusió de les activitats

- Desenvolupar una estratègia de comunicació integrada, utilitzant la pàgina web i les xarxes socials de La Frontissa per informar regularment sobre els projectes, esdeveniments i oportunitats de participació.
- Crear materials divulgatius, com pòdcasts o vídeos, que expliquin els objectius i l'impacte de les iniciatives, per augmentar la visibilitat i atraure nous col·laboradors i participants.

7. Impulsar la formació interna i l'intercanvi de coneixements

- Organitzar sessions de formació interna per al personal i voluntaris de La Frontissa, centrades en temes com la gestió de projectes, l'economia social i solidària o habilitats comunicatives.
- Fomentar l'intercanvi de bones pràctiques amb altres comunaltats o entitats similars, per aprendre de les seves experiències i aplicar noves metodologies al context de Montcada i Reixac.

8. Involucrar les persones joves i col·lectius vulnerables

- Desenvolupar programes específics que atenguin les necessitats dels joves i col·lectius vulnerables, com el Projecte BicicleTEA o l'Escola Social BMX, i promoure la seva participació activa en la planificació i execució d'aquestes iniciatives.
- Establir vincles amb escoles i associacions que treballin amb aquests col·lectius per garantir que les seves veus són escoltades i que les seves necessitats es reflecteixen en els projectes de La Frontissa.

9. Avaluació contínua i adaptació dels projectes

- Implementar un sistema d'avaluació contínua per monitoritzar l'impacte de les iniciatives i identificar àrees de millora, assegurant que els projectes s'adapten a les necessitats canviants de la comunitat.
- Incorporar feedback de tots els actors involucrats, incloent-hi participants, voluntaris, entitats i institucions, per millorar la cooperació i l'efectivitat de les accions.

8. Conclusió

8.1. Resum del diagnòstic: Punts clau

Aquest informe ha permès identificar i aprofundir en una sèrie de punts clau que són fonamentals per al desenvolupament de la comunitat La Frontissa a Montcada i Reixac, així com per al foment i enfortiment de l'economia social i solidària (ESS) com a pilar transformador del municipi. Aquestes conclusions es basen en l'anàlisi detallada de les necessitats de la comunitat, les oportunitats emergents i les estratègies per consolidar un model econòmic i social més just, inclusiu i sostenible. A partir de la diagnosi elaborada mitjançant entrevistes, consultes ciutadanes i l'anàlisi DAFO, s'han pogut determinar elements clau que orienten el futur de La Frontissa i defineixen les prioritats d'acció. A continuació es detallen els punts clau més rellevants:

1. Diagnosi acurada de les necessitats de la comunitat

El diagnòstic realitzat a partir de les entrevistes, la consulta ciutadana i els DAFO ha permès identificar les necessitats urgents de la comunitat en àmbits clau com l'ocupació, l'habitatge, els serveis socials i la participació ciutadana. Aquesta anàlisi ha posat en relleu la desigualtat existent entre barris, les dificultats d'accés a serveis bàsics i la necessitat de millorar la cohesió social i fomentar la implicació comunitària.

2. Impuls i consolidació de l'economia social i solidària (ESS)

S'ha destacat la importància de consolidar l'ESS com un eix vertebrador de la vida econòmica i social de Montcada i Reixac. L'informe subratlla la necessitat de millorar el coneixement sobre l'ESS, tant per part de la ciutadania com de les empreses locals, i de promoure la creació de cooperatives, espais d'intercanvi i mercats locals que fomentin la sostenibilitat i el consum responsable.

3. Necessitat de formació i acompanyament

Un dels punts clau és la necessitat de formació i capacitatització especialitzada per a la ciutadania, especialment en àrees com la gestió de cooperatives, l'emprenedoria social, els idiomes i altres competències laborals. A més, es remarca la importància de crear programes de mentoratge i acompanyament per a noves iniciatives que permetin un desenvolupament sòlid i sostenible dels projectes d'ESS.

4. Creació d'espais de trobada i col·laboració comunitària

L'informe posa èmfasi en la necessitat de generar espais de trobada per a la comunitat, on es puguin desenvolupar activitats culturals, educatives i socials. Es proposa flexibilitzar l'ús dels espais públics i crear nous centres comunitaris que facilitin la col·laboració entre els veïns i les entitats locals. Aquest punt és fonamental per reforçar la cohesió social i promoure el sentiment de pertinença entre els residents.

5. Millora de la comunicació i la visibilitat

S'ha identificat la manca de comunicació eficient sobre les iniciatives d'ESS i els projectes comunitaris com un obstacle per a la participació ciutadana. L'informe subratlla la importància de crear estratègies de comunicació clares i efectives, utilitzant tant plataformes digitals com espais físics per difondre les activitats, millorar la visibilitat dels projectes i augmentar la implicació de la ciutadania.

6. Necessitat de reforçar les xarxes de col·laboració

Un dels punts fonamentals és la necessitat de fomentar sinergies entre els diferents actors del territori. Això inclou entitats activadores, institucions públiques, empreses locals i altres actors comunitaris. Es proposa crear xarxes de suport mutu, establir aliances estratègiques amb empreses i institucions, i participar activament en xarxes d'economia social més àmplies per aprofitar recursos i generar impactes col·lectius més amplis.

7. Inclusió de col·lectius vulnerables

Finalment, es posa de manifest la necessitat d'incloure i donar suport als col·lectius més vulnerables de Montcada i Reixac, com els joves, les persones amb diversitat funcional i les famílies en situació de precarietat. L'informe recomana desenvolupar programes específics per a aquests col·lectius, oferint-los formació, ocupació i espais per a la seva integració i participació activa en la comunitat.

8.2. Visió de futur

Per garantir un desenvolupament comunitari inclusiu i sostenible a Montcada i Reixac, és fonamental que el diàleg i la col·laboració activa entre tots els actors del territori es mantinguin com a pilars centrals de les actuacions futures (Sennet, 2008). En aquest sentit, el paper de les institucions públiques, les entitats socials, les empreses locals i la ciutadania és clau per construir un model de gestió comunitària capaç de respondre als reptes del municipi. La gestió col·laborativa i el govern dels recursos comuns requereixen una governança complexa i adaptativa per enfortir la sostenibilitat i la justícia social (Ostrom, 1990). L'informe que s'ha presentat posa de manifest la complexitat i diversitat de les necessitats de la comunitat, però també les grans oportunitats que es poden aprofitar mitjançant una gestió comunitària col·laborativa i una economia social i solidària (ESS) més arrelada al territori. Així, es plantegen tres vectors de visió de futur que són fonamentals per orientar el desenvolupament de la comunitat de Montcada i Reixac:

a. La importància d'un diàleg constant i obert

El diàleg entre els diferents actors no només és necessari per identificar i prioritzar les necessitats del municipi, sinó que és fonamental per garantir que les decisions preses reflecteixin la diversitat d'interessos i perspectives de tots els sectors implicats. Un diàleg obert i inclusiu assegura que tant les veus de les entitats activadores com les de la ciutadania tinguin espai per ser escoltades i tingudes en compte en la planificació estratègica. Aquest procés participatiu reforça la legitimitat de les accions comunitàries, enforteix els vincles entre els diversos actors del territori i crea un sentiment de pertinença i responsabilitat compartida.

En aquest context, és fonamental que els mecanismes de diàleg siguin regulars, estructurats i accessibles, per garantir que qualsevol persona o entitat pugui contribuir al desenvolupament del municipi. Això permet establir una comunicació fluida entre les parts interessades i abordar les problemàtiques de manera conjunta, assegurant que les solucions adoptades siguin sostenibles i beneficioses per a tota la comunitat.

b. Col·laboració com a motor del desenvolupament sostenible

La col·laboració entre les institucions, les entitats locals, les cooperatives, les empreses i la ciutadania és el motor que impulsarà un desenvolupament sostenible a Montcada i Reixac. Aquesta col·laboració no només és essencial per optimitzar els recursos disponibles, sinó també per maximitzar l'impacte positiu dels projectes que es desenvolupen en àrees clau com l'habitatge, l'educació, la salut, la mobilitat i la cohesió social.

Un dels punts centrals de l'informe és la necessitat de consolidar xarxes de cooperació que permetin aprofitar les fortaleses de cada sector. Per exemple, les entitats activadores de La Frontissa tenen un coneixement profund del teixit social i de les necessitats del municipi, mentre que les institucions públiques poden oferir suport tècnic i financer per garantir la viabilitat dels projectes. A més, la col·laboració amb empreses locals pot obrir noves vies

per a la creació de llocs de treball i per impulsar el comerç de proximitat, alhora que es fomenta el consum responsable i sostenible.

c. La gestió comunitària com a eix central

La gestió comunitària es presenta com un model clau per garantir un desenvolupament inclusiu i sostenible. Això implica un canvi en la manera com es prenen les decisions i com es gestionen els recursos, passant d'un model jeràrquic a un model més participatiu i horitzontal, on la comunitat tingui un paper actiu en el procés. En aquest sentit, la gestió comunitària no només permet una implicació més gran de la ciutadania en la vida del municipi, sinó que també assegura que les polítiques públiques i els projectes locals es dissenyin i implementin en funció de les necessitats reals de la població.

La comunitat de Montcada i Reixac ja ha iniciat aquest camí a través de projectes com les taules de treball comunitàries, les jornades de participació i els projectes col·laboratius. Però per garantir l'èxit a llarg termini, és imprescindible que es continuï promovent aquest model de gestió comunitària, que es creïn nous espais de participació i que s'involucri cada vegada més la ciutadania i els col·lectius vulnerables en la presa de decisions.

d. Oportunitats per a un futur inclusiu i resilient

Les oportunitats que es deriven d'aquest model de diàleg i col·laboració són moltes. Un municipi més cohesionat, amb una economia basada en els principis de la solidaritat i la sostenibilitat, podrà afrontar millor els reptes futurs i adaptar-se a les necessitats canviants de la societat. Els projectes d'economia social i solidària, els espais de participació ciutadana i els processos de gestió compartida poden convertir Montcada i Reixac en un referent de desenvolupament sostenible i benestar comunitari.

Per tant, continuar apostant pel diàleg, la col·laboració i la gestió comunitària és clau per assolir aquests objectius. Les institucions públiques han de seguir impulsant iniciatives que promoguin la participació, mentre que les entitats locals i la ciutadania han de mantenir el seu compromís actiu en els processos de presa de decisions. Només així es podrà garantir un desenvolupament que inclogui totes les veus i que asseguri un futur més just, inclusiu i resilient per a tots els habitants de Montcada i Reixac.

9. Bibliografia

- Ajuntament de Montcada i Reixac. (2023). *Informe de vulnerabilitat social de Montcada i Reixac*.
- Diputació de Barcelona. (2018). *Pla estratègic per al desenvolupament econòmic local i l'ocupació al Vallès Occidental*.
- Generalitat de Catalunya, Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. (2020). *Pla d'Acció per a l'Economia Social i Solidària a Catalunya*.
- Institut d'Estadística de Catalunya. (2022). *Anuari estadístic de Catalunya*. <https://www.idescat.cat>
- Laville, J.-L. (2010). *L'économie solidaire: Une perspective internationale*. Éditions Charles Léopold Mayer.
- Observatori Metropolità de l'Habitatge de Barcelona. (2021). *Informe anual sobre l'habitatge a l'Àrea Metropolitana de Barcelona*.
- Ostrom, E. (1990). *Governing the Commons: The Evolution of Institutions for Collective Action*. Cambridge University Press.
- Sennett, R. (2008). *The Craftsman*. Yale University Press.

Carrer de la Masia, 39, Montcada i Reixac

contacte@comunalitatmontcada.com

Dimarts i Dimecres de 10:00h a 14:00h

Dijous de 15:00h a 19:00h

www.comunalitatmontcada.com